

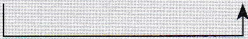
Nadvetná syntax – členenie textu

Začiatok textu – rámcové časti	Jadro textu	Koniec textu – rámcové časti
<p>titulok – odborný, novinársky text</p> <p>motto – myšlienka (často citát) na úvod umeleckého diela alebo napr. slohovej práce – úvahy</p> <p>názov na titulnom liste – odborná literatúra: oznamuje obsah (Slovenský jazyk pre stredné školy 2) – umelecká literatúra: oznamuje obsah alebo je to významová dominanta (Vojna a mier)</p> <p>abstrakt (výstižná charakteristika obsahu práce; píše sa v slovenčine alebo napr. v angličtine; píše sa súvisle ako jeden odsek; je umiestnený na samostatnej strane za titulným listom a pred obsahom)</p> <p>predhovor (osobitná časť, napr. vo vedeckom spise, zriedkavejšie v komplexnej odbornej práci (KOP), v stredoškolskej odbornej práci (SOČ); uvádza napr. dôvod napísania práce, metódy)</p> <p>prológ (samostatná časť literárneho diela, napr. pred tragédiou Antigona; Pozdrav v Hájnikovej žene)</p> <p>úvod (prvá časť textu pred jadrom, v krátkych textoch je vyčlenená len odsek; v dlhšom odbornom texte obsahuje informáciu o celi, zameraní práce a použitých metódach)</p>	<p>horizontálne členenie textu („ponad“ text), napr.:</p> <p>diel/hlava</p> <p>kapitola (relatívne samostatná časť textu, niekedy nemusíme ani poznať obsah predchádzajúcej kapitoly atď.), podkapitola</p> <p>odsek (obsahuje jeden motív, je formálne vyčlenený)</p>	<p>záver (časť textu po jadre; zhrnutie napr. v školskom výklade, referáte, liste, umeleckom opise a pod.; v kratšom texte je označený len odsek; v projektovej práci je to samostatná časť textu)</p> <p>epilóg (napr. záverečná časť antickej tragédie Antigona, Zbohom – lyrická báseň na rozlúčku so slovenskou prírodou v Hájnikovej žene)</p> <p>resumé/súhrn (v súčasnosti ho nahrádza v žiackych prácach abstrakt)</p>

Prostriedky súdržnosti textu, konektory

Rozdelenie podľa obsahu a formy		
a) obsahové: téma: obsah textu, téma je prítomná v celom texte; kompozičné časti textu: úvod, jadro, záver (vo výklade, opise, reportáži, referáte ap.); časová línia: v rozprávání, v životopise; postupnosť krokov: v správe o exkurzii, v opise pracovnej činnosti ap.; opakovanie motívu v opise, v rozprávání, v úvode a závere úvahy ap.; gradácia v rozprávání, v opise vlastností; protiklad dvoch obsahových častí, (pozitívny a negatívny obraz človeka alebo javu ap.); enumerácia (výpočet) javov, vlastností ap. vo výklade, v opise; téza a argument v náučnom texte alebo rečníckom prejave.	b) jazykové: – morfológické ukazovacie zámená, vzťažné zámená, gramatická zhoda, väzba slovesa ap. – syntaktické nevyjadrený podmet, vsuvky, opakovanie tej istej alebo podobnej vetnej konštrukcie, polovetné konštrukcie, slovosled, vetosled, osamostatnený vetný člen, pripojený vetný člen ap. – lexikálne synonymá, antonymá, opakovanie slov ap. – zvukové melódia vety (jej vedome pravidelné striedanie), opakovanie emfázy ap.	c) mimojazykové: – odkaz na už videné, prežité, prečítané v inom diele; poukázanie na mimojazykovú situáciu; – gestá a mimika.

Rozdelenie podľa smeru pôsobenia	
Retrospektívne <i>Príčiny sú rôzne. Najdôležitejšou z nich je...</i> (už to bolo spomenuté skôr)	Perspektívne <i>Dnes ti čosi prezradím. <u>Budem sa ženiť.</u></i> (bude sa to spomínať ďalej)